

**R. P. Georgii de Rhodes Avenionensis S. J. disputationum
theologiae scholasticae tomus ...**

Rhodes, Georges de

Lugduni, 1661

Sectio I. De ipsa potentia cognoscente Angelica.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81987](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81987)

QVÆSTIO II.

De naturali perfectione intellectus Angelici.

S. Thom. quæst. 54. 55. 56. 57.

Dixi hæcenus ea quæ pertinent ad substantiam ipsam Angeli, cuius probavi existentiam, conceptum quidditativum, distinctionem, & extensionem: nunc ad potentias, & facultates substantiæ illi adiunctas devenio, quarum prima & nobilissima est virtus intellectiva: *Primarius teste Nazianz. radius à Deo in Angelum emanans, qui totus intelligentia est, & totus intellectus.* Sunt autem in hac Angelica virtute quinque scitu dignissima. Primum, facultas ipsa intelligens. Secundum, species facultatem adiuuans. Tertium, obiecta quæ cognoscit. Quartum, ipse actus cognoscitivus. Quintum, locuti o Angelorum quæ cognitionem proximè sequitur.

SECTIO I.

De ipsa potentia cognoscente Angelica.

Tria hic breviter quæri possunt, pendent enim ex iis quæ in libris de anima dicta sunt. Primum, utrum sit in Angelis, & in qualibet substantia spiritali potentia intellectiva. Secundum, utrum illa potentia distincta sit à substantia ipsius Angeli. Tertium, utrum intellectus Angelorum specie distinctorum sint inter se specie distincti.

Ratio dubitandi est primum, quia ratio substantiæ spiritalis non dicit connexionem ullam essentialem cum ratione intellectui, & potest tota intelligi sine illa, ergo potest dari substantia spiritalis quæ non sit intellectiva. Probo antecedens, ratio substantiæ spiritalis dicit tantum negationem materiæ & impenetrabilitatis, vel si velis illam esse positivam, significat duntaxat vim penetrandi aliquid à se distinctum, sed hoc potest intelligi sine ratione intellectui, ergo ratio substantiæ spiritalis non habet connexionem necessariam cum ratione intellectui.

Secundum, neque ratio substantiæ connexionem dicit cum intellectu, quia multæ substantiæ non sunt intellectivæ neque ratio spiritalis, quia multa sunt accidentia spiritalia quæ non sunt intellectiva, ergo substantia spiritalis non dicit connexionem cum ratione intellectui.

Tertium, non est necesse ut intellectus Angelorum specie diversorum, specie differant, si sensus externi animalium specie diversorum non differunt specie, imò nec fortasse sensus interni, sed illi sensus non differunt specie, ergo nec intellectus Angelici specie inter se differunt. Adde quod intellectus illi si differunt specie debent habere diversa obiecta formalia, non habent autem diversa obiecta formalia, alioqui visio beata unius Angeli specie differt à visione beata alterius Angeli.

Dico primum, in Angelis & in quibuslibet substantiis spiritalibus datur necessario vis intellectiva, adeo ut ex spiritalitate substantiæ inferatur essentialiter intellectus. Ita docet S. Thom. 1. p. q. 14. art. 1. probans Deum esse intelligentem ex eo quod sit immaterialis, eamque rationem approbant Ruiz, Suar. Herice, Molin. Fasol. Arrub. reiciunt autem illam Ocham. Bassolis, Gabriel, Arriaga & plures alij.

Primum, itaque probatur evidentè intellectiva vis Angelorum ex eo quod constet ex Scripturis & Patribus quod illi Deum vident, Deum laudant, capaces fuerunt meriti, & peccati, ad quæ omnia certum est requiri vim intellectivam.

Secundum, difficilius prob. necessaria connexio substantiæ spiritalis cum intellectu, & sanè illa probabilis tantum est non omnino certa, sic enim licet rationari: nulla est substantia, cui iam constituta in suo esse, non sit propria aliqua operatio, sed si substantia spiritalis non sit intellectiva non poterit ei convenire

Triplex dubitatio.

Assertio prima.

Angeli sunt intellectui.

Omnis substantia spiritalis est intellectiva.

F f vlla

& ita in infinitum, ergo Angelus occupans unam Leucam tunc in longitudine, tunc in latitudine, potest in longitudine duas occupare Leucas, detrahendo suæ latitudini mediam Leucam, & iterum occupare quatuor Leucas, & sic deinceps.

Plura loca discreta.

Carere omni extensione.

Conclusio tres habens partes.

Angelus occupare potest alias locum maiorem loci alias minorem. Non potest esse in locis discretis.

Non potest esse in puncto.

Solutio dubitationum.

Secundum, videtur omnino quod Angelus potest esse in pluribus locis discretis. Si enim potest extensio Angelica diuisibilis esse in pluribus locis discretis secundum diversas sui partes, potest etiam esse Angelus: sed extensio illa potest ita se habere, quia illa quæ distinguuntur realiter possunt existere separata, ergo Angelus esse potest in pluribus locis discretis.

Tertium, videtur quod Angelus dimittere potest omnem extensionem, & restringere se ad punctum indivisibile spatij, quia si extensio ab eo distinguitur, certe potest ab eo separari, sicut nulla ratione probari potest quod corpus diuisibile non possit esse totum in puncto.

Dico tertium, potest Angelus occupare pro libito, aliquando maiorem, aliquando minorem locum, tamen si non possit esse naturaliter in pluribus locis discretis etiam inadæquatis, neque in puncto indivisibili.

Prima pars probabilis tantum est, quia ex paritate animæ rationalis constat posse spiritum occupare aliquando maiorem, aliquando minorem locum.

Secunda pars contra Ferrariensem, & Thomistas omnes difficillimè probatur, quia si potest Angelus Lugduni occupare 10. Palmos, Quare? non poterit occupare Lugduni quinque, Parisiis autem alios quinque. Probat tamen quia experimur animam rationalem esse non posse in huiusmodi locis discretis. Deinde quia certum ex Scriptura est, quod unus Angelus in vnum locum tendens, deserit alium, hoc autem non esset necesse si posset occupare plura loca discreta.

Tertia pars negans posse Angelum esse in puncto probata olim est in Physica, ubi ostendebam dari nullo modo posse indivisibile mathematicum in continuo alioqui penetratio esset possibilis etiam naturaliter, nam duo corpora quæ tangerent illud indivisibile, necessarîo se inuicem penetrarent, quia necesse esset ut penetrarent illud indivisibile alioqui indivisibile additum indivisibili faceret maius: sed non possunt ambo simul penetrare idem indivisibile, quin se mutuo penetrarent, ergo naturaliter penetrabunt se illa corpora si tangerent indivisibile. Deinde si Angelus sit in puncto debeat in continuo cui coexistit, reperiri punctum indivisibile. Nam ille Angelus est in loco sibi adæquato, quomodo enim erit in loco maiori se, vel in loco inadæquato cum sit indivisibile, sed locus ille adæquatus non potest esse nisi punctum, ergo ille Angelus habebit punctum sibi respondens in loco cui coexistit.

Ad primam Resp. verissimum omnino esse axioma illud Euclidis, quodlibet parallelogrammum super eadem basi constitutum, &c. Sed nego hinc sequi quod Angelus possit in longum occupare totum illud spatium quod in latum occupat, adeo ut occupet spatium infinitum in longitudine: indivisibile autem in latitudine, quia spheram habet limitatam, tum in longum tum in latum, potest ergo mutare figuram finitâ tantum proportionem, non infinita.

Ad secundam Resp. disting. illam propositionem, illa quæ distinguuntur realiter possunt existere separata, si subiectum in quo vnum existit, sit distinctum à subiecto in quo est aliud concedo, si non est distinctum, nego. Nam v. gr. quia manus distinguitur à pede potest extensio manus separata existere, ab extensione pedis. Sed quia anima quæ est in manu, non distinguitur ab anima quæ est in pede, propterea nequit extensio animæ quæ est in pede, separata manere ab extensione animæ quæ est in manu.

Ad tertiam allata est ratio, quæ probat Angelum etiam diuinitus esse non posse in puncto Mathematico.

Tom. I.

vlla operatio propria spiritualis; nõ enim apperet, nec moueri poterit localiter, quia nõ poterit ad hunc motum determinari cū non habeat grauitatē aut leuitatem, vnde non magis poterit moueri fursū, quā deorsū, ergo substantia spiritualis necessariò esse debet intellectiua. Deinde substantia perfectissima qualis sine dubio est spiritualis debet esse viuens, sed si sit viuens necessariò est intelligens non enim viuit vitā vegetatiuā, vel sensitiuā, ergo viuit vitā intellectiua. Maior ex eo probatur, quia omnis substantia viuens est nobilior substantia non viuente, ergo substantia spiritualis est nobilior, quālibet substantia corporeā etiam viuente, necesse omninò est vt sit viuens. Denique constat substantiam eo esse perfectius intellectiua, quo magis recedit à materia, cognitio enim sit per recessum & eleuationem à materia, ergo substantia quæ omni expers est materiæ, debet esse perfectio modo cognoscitiua, id est, intellectiua.

Assertio
secunda.

Dico secundò, probabilius esse quod intellectus Angelicus est omnino indistinctus realiter à substantia ipsius Angeli. Ita enim docui potentias animæ identificari cum anima, quæ per se ipsam est vita, vnde sequitur quod in Angelis distinguere non potest intellectus multiplex re distinctus sed neque distinguere etiam ratione potest intellectus agens cuius proprium munus sit purificare species, & possibilis, qui efficiat ipsam intellectionem: nam intellectus agens idè tantum ponitur in anima, vt producat cum phantasmate species impressas intelligibiles necessarias ad intellectionem, sed hoc in Angelo necesse non est, quia non sunt in eo aliæ species quā spirituales, vt constabit ex dicendis statim.

Assertio
tertia.

Dico tertio, intellectum Angelicum distinguere specie, imò & proximo genere ab humano: quin etiam intellectus Angelorum specie distinctorum distinctos esse inter se specificè.

Ratio est quia nulla est substantia in qua non sint proprietates aliquæ quæ non conueniant vlli alteri substantiæ diuersæ speciei, sed dempto intellectu, nulla erit proprietas substantiæ Angelicæ specialiter conueniens, ergo intellectus illi necessariò distinguuntur specificè.

Solutio
trium du-
bitationū.

Ad primam Resp. esse connexionem essentialē substantiæ spiritualis, cum ratione intellectiui, ob causam quam attuli adèd vt sit impossibile, adæquare vnā intelligere sine altera. Fateor quidem quod si substantia spiritualis sumatur inadæquatè, non dicit aliud quā negationem materiæ, ac impenetrabilitatis, sicut materiale constituitur per impenetrabilitatem: si autem sumatur adæquatè secundum omnia, quæ sunt illi essentialia, dicit etiam rationem intellectiui, vt probatum est.

Ad secundam Resp. substantiam spiritualem non esse connexam cum ratione intellectiui præcisè quatenus substantia est, neque seorsim vt est ens spirituale, sed coniunctim prout est substantia spiritualis.

Ad tertiam Resp. conced. sensus externos animalium specie diuersorum ex sententia magis probabili non esse diuersæ speciei vt probabam in libris de anima, videntur enim eadem habere obiecta formalia, de sensib⁹ internis diuersa ratio est, videreturq; omnino illos specie distinguere, & ratio ibi allata erat, quia præter sensus externos sunt inter animalia sufficiens proprietates per quas illa possint distinguere, nam illæ sunt proprietates genericæ tantum, at verò sublato intellectu Angeli nulla restat proprietas specifica, per quam vnus Angelus specie differat ab altero. Fateor intellectus istos specie distinctos habere quoque obiecta formalia non quidem in ratione rei, quia eadem obiecta omnes cognoscunt, sed in ratione obiecti, quia modos tendendi habent diuersos. Neq; tamen hinc sequitur visiones beatas diuersorum Angelorum esse specie distinctas, vt tradebam in superiori tract.

SECTIO II.

De speciebus impressis intellectui Angelici.

S. Thomas q. 55.

Species impressa simul cum potentia cognoscente principium solet esse cognitionis, vt patet ex libris de anima, hæc enim ratio est propter quam vocantur imagines & similitudines virtuales obiectorum, quia loco ipsius obiecti concurrunt ad cognitionem, complendo potentiam & illam determinando. Explicatā itaque potentia cognoscente Angeli meritò ad explicandas species descendendo quæ potentiam illam adiuuant, quomodo scilicet Angelus illis egeat, vnde illas habeat, quales illæ sint. Vnde mihi quatuor videntur esse huius loci propria. Primum sit existentia & necessitas specierum in intellectu Angeli. Secundum ad quæ obiecta species impressæ sint Angelis necessaria. Tertium principium à quo Angelus species illas accipit. Quartum quidditas & variæ specierum illarum proprietates.

S. I.

Existentia & necessitas specierum in intellectu Angeli.

Dvplex potest hic esse quæstio, prima de facto vtrum illi Angeli qui nunc sunt possint omnia intelligere sine specie superaddita. Secunda de possibili, vtrum sit possibilis aliquis intellectus, qui nullis ad cognoscendum egeat speciebus.

Ratio enim dubit. esse potest primò, quia si dantur in Angelo tales species, illæ vel determinant necessariò intellectum, vel determinant illum liberè, si necessariò, ergo Angelus omnia semper intelligit: si liberè, ergo prius cognoscitur obiectum quā species determinat.

Prima
dubitatio.

Secundò, Angelus ad intelligendum non indiget speciebus, si eius intellectus possit continere totam virtutem illius speciei vniuersalis quæ repræsentat Angelo sua obiecta, sed Angelicus intellectus totam illam virtutem continere potest speciei vniuersalis, ergo Angelus intelligere potest sine speciebus vllis. Maior evidens est, probatur minor quia hoc non ostenditur implicare, vnde vltimus argumentor, possibilis est intellectus finitus qui contineat totam virtutem illius coniuncti, nimirum intellectus & speciei vniuersalis, ille intellectus non egeret speciebus ad cognoscendum, ergo possibilis est intellectus qui nullis ad cognoscendum egeat speciebus. Probatur maior, intellectus qui contineret virtutem coniuncti, quod est finitum, esset tantum finitus, sed intellectus qui se solo contineret virtutem intellectus & speciei huius vniuersalis contineret tantum virtutem coniuncti finiti, nam intellectus & illa species sunt coniunctum finitum, ergo intellectus non esset finitus. Maior videtur evidens, quia continere virtutem finitam non est esse infinitum.

Secunda
dubitatio.

Dico primò, in intellectu Angelico requiruntur necesseariò species ad intelligendum: neque videtur esse possibilis intellectus creatus, qui cognoscat omnia sine specie.

Assertio.

Primam partem communiter admittunt Theologi contra Durand. Ocham. Gabrielem Baconis, quibus assentitur Vasq. disput. 200. c. 3. etiam si species admittat in intellectu hominis: sed immeritò planè, quia eadem rationes quæ suadent necessarias esse in humano intellectu species, probant etiam illas in Angelico requiri. Præcipua enim probatio petitur ex memoria rerum præteritarum, debet enim dari aliqua ratio cur Angelus potius possit cognoscere obiecta præterita, quæ aduertit, quā illa quæ non aduertit, cur possit scire actus suos præteritos, magis quā futuros, sed si per actum priorem nulla imprimatur species intellectui, nulla potest assignari ratio huius cognitionis, ergo admittenda est in intellectu aliqua

Prima pars
de facto.